

ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII DLA SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ – zakres rozszerzony

NAUCZYCIELE : Jolanta Winnik, Marta Bagińska

KLASY: II f, III f, IV f

ROK SZKOLNY: 2024/2025

PROGRAM NAUCZANIA: Program nauczania geografii w zakresie rozszerzonym dla liceum ogólnokształcącego i technikum *Nowe Oblicza geografii*, autorzy: Barbara Dzedzic, Barbara Korbel, Ewa Maria TUZ, wyd. Nowa Era

PODRĘCZNIK:

- klasa pierwsza: „Nowe Oblicza geografii 1”, autorzy: Roman Malarz, Marek Więckowski, Paweł Kroh, wyd. Nowa Era
- klasa druga: „Oblicza geografii 2”, autorzy: Tomasz Rachwał, Wioletta Kilar, wyd. Nowa Era
- klasa trzecia: „Oblicz geografii 3”, autorzy: Marcin Świtoniak, Teresa Wieczorek, Roman Malarz, Tomasz Karasiewicz, Marek Więckowski, wyd. Nowa Era
- klasa czwarta: „Oblicza geografii 4”, autorzy: Tomasz Rachwał, Czesław Adamiak, Marcin Świtoniak, Paweł Kroh, wyd. Nowa Era

PODSTAWA PRAWNA:

Przedmiotowe zasady oceniania (PZO) opracowano na podstawie:

1. Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U.2017.59).
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U.2019.379)
3. Zasady Wewnątrzszkolnego Oceniania I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp.

OGÓLNE CELE OCENIANIA UCZNIÓW:

- służy wspieraniu rozwoju ucznia
- pełni rolę motywacyjno-kształcącą – uczy samodzielności, systematyczności, samokontroli i samooceny,
- daje informację zwrotną niezbędną do planowania jego dalszej nauki,

- dostarcza rodzicom bieżących informacji o postępach, uzdolnieniach i kłopotach ich dzieci,
- umożliwia nauczycielom doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA:

1. traktowanie uporządkowanej, systematycznej wiedzy jako podstawy kształtowania umiejętności;
2. doskonalenie umiejętności myślowo-językowych, takich jak czytanie ze zrozumieniem, twórcze pisanie, formułowanie pytań i problemów, posługiwanie się kryteriami, uzasadnianie, wyjaśnianie, klasyfikowanie, wnioskowanie, definiowanie, posługiwanie się przykładami itp.;
3. rozwijanie osobistych zainteresowań ucznia oraz integrowanie wiedzy przedmiotowej z różnych dyscyplin;
4. zdobywanie umiejętności formułowania samodzielnych i przemyślanych sądów, uzasadniania własnych i cudzych sądów w procesie dialogu we wspólnocie dociekającej;
5. łączenie zdolności krytycznego i logicznego myślenia z umiejętnościami wyobraźniowotwórczymi;
6. rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej;
7. rozwijanie narzędzi myślowych umożliwiających uczniom obcowanie z kulturą oraz jej rozumienie;
8. rozwijanie u uczniów szacunku dla wiedzy, wyrabianie pasji poznawania świata i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości.

WYMAGANIA OGÓLNE KSZTAŁCENIA GEOGRAFICZNEGO

I. Wiedza geograficzna.

1. Poznawanie terminologii geograficznej.
2. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.
3. Zaznajomienie z różnorodnymi źródłami i metodami pozyskiwania informacji geograficznej.
4. Poznanie zróżnicowania środowiska geograficznego, głównych zjawisk i procesów geograficznych oraz ich uwarunkowań i konsekwencji.
5. Poznanie podstawowych relacji między elementami przestrzeni geograficznej (przyrodniczej, społeczno-gospodarczej i kulturowej) w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej.
6. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej.

7. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej.
8. Zaznajomienie z geoinformacyjnymi narzędziami analizy danych geograficznych.
9. Rozumienie możliwości wykorzystania technologii geoinformacyjnych w poznawaniu Świata i identyfikowaniu złożonych problemów Środowiska geograficznego.
10. Integrowanie wiedzy przyrodniczej, społecznej, ekonomicznej i humanistycznej.
11. Rozumienie prawidłowości w zakresie funkcjonowania Środowiska geograficznego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda.
12. Rozumienie zasad racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody i zachowania dziedzictwa kulturowego

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.

1. Korzystanie z planów, map fizycznogeograficznych i społeczno-gospodarczych, fotografii, zdjęć lotniczych i satelitarnych, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów Źródłowych, technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz geoinformacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.
2. Interpretowanie treści różnych map.
3. Identyfikowanie relacji między poszczególnymi elementami Środowiska geograficznego (przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego).
4. Formułowanie twierdzeń o podstawowych prawidłowościach dotyczących funkcjonowania Środowiska geograficznego.
5. Ocenianie zjawisk i procesów politycznych, społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce i w różnych regionach Świata.
6. Przewidywanie skutków działalności gospodarczej człowieka w Środowisku geograficznym.
7. Krytyczne, odpowiedzialne ocenianie przemian Środowiska przyrodniczego oraz zmian społeczno-kulturowych i gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej.
8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno- -ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.
9. Rozwijanie umiejętności komunikowania się i podejmowania konstruktywnej współpracy w grupie.
10. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w Życiu codziennym zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
11. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, opracowanie i prezentacja wyników, analizowanie pozyskanych danych oraz formułowanie wniosków na ich podstawie.
12. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego Świata.
13. Wykonywanie podstawowych map z wykorzystaniem narzędzi GIS.
14. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania Środowiska

przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.

15. Stawianie pytań, formułowanie i weryfikacja hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.

16. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.

17. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym.

18. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.

19. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku przyrodniczym i społeczno-gospodarczym.

20. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych.

21. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.

III. Kształtowanie postaw.

1. Rozwijanie zainteresowań geograficznych, budzenie ciekawości świata.

2. Rozwijanie dociekliwości poznawczej, ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna.

3. Docenianie znaczenia wiedzy geograficznej w poznawaniu i kształtowaniu przestrzeni geograficznej.

4. Kształtowanie przekonania o użyteczności edukacji geograficznej dla osobistego rozwoju człowieka oraz aktywności społecznej.

5. Dostrzeganie aplikacyjnego charakteru geografii.

6. Rozumienie pozautilitarnych wartości elementów środowiska geograficznego i krajobrazów.

7. Docenianie znaczenia dóbr kultury i zasobów przyrody w życiu człowieka, rozumienie konieczności racjonalnego ich użytkowania i ochrony.

8. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za stan i jakość środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszły rozwój społeczno-kulturowy i gospodarczy własnego regionu, Polski i świata.

9. Uwrażliwianie na wartość i znaczenie cennych obiektów przyrodniczych i kulturowych, należących do dziedzictwa lokalnego, regionalnego, narodowego i ponadnarodowego.

10. Przekonanie o potrzebie odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim na rzecz rozwoju lokalnego, regionalnego oraz Polski.

11. Rozumienie potrzeby tworzenia równych szans w rozwoju społecznym i gospodarczym dla różnych obszarów w Polsce i na świecie oraz konieczności stosowania zasady pomocniczości.

12. Podejmowanie refleksji nad pięknem i harmonią świata przyrody, krajobrazów przyrodniczych i kulturowych oraz osiągnięciami cywilizacyjnymi ludzkości.

13. Rozumienie potrzeby racjonalnego gospodarowania w Środowisku geograficznym zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, ochrony elementów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz konieczności rekultywacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

14. Przyjmowanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej.

15. Kształtowanie więzi emocjonalnych z najbliższym otoczeniem, regionem oraz krajem ojczystym.

16. Kształtowanie postawy zrozumienia i szacunku dla tradycji, kultury i osiągnięć cywilizacyjnych Polski, własnego regionu i społeczności lokalnej oraz dla ludzi innych kultur i tradycji.

17. Przełamywanie stereotypów i kształtowanie postaw solidarności, szacunku i empatii wobec Polaków oraz przedstawicieli innych narodów i społeczności.

RODZAJE AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIANIU

- wypowiedzi ustne –

- kartkówki –

- praca na lekcji –

- sprawdziany –

- mapa –

- zadanie domowe –

- udział i sukces w olimpiadzie (konkursie)

ILOŚĆ OCEN W SEMESTRZE

Klasa 1 – minimum 5 ocen w semestrze (3 godz. tygodniowo)

Klasa 2 – minimum 6 ocen w semestrze (4 godz. tygodniowo)

Klasa 3 – minimum 6 ocen w semestrze (4 godz. tygodniowo)

Klasa 4 - minimum 6 ocen (4 godz. tygodniowo)

Ocena z mapy:

Świat – podział polityczny

Świat – linia brzegowa

Świat – rzeki i jeziora

Świat – rzeźba terenu

Polska – podział administracyjny i mapa fizyczna (rzeki, jeziora, rzeźba terenu, parki narodowe)

Kontynenty- mapy konturowe

NORMY WYMAGAŃ NA POSZCZEGÓLNE OCENY

• ocena celująca – uczeń, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, proponuje nietypowe rozwiązania problemów teoretycznych i praktycznych, osiąga sukcesy w olimpiadach geograficznych na szczeblu okręgowym lub krajowym;

- ocena bardzo dobra – uczeń posiada wiadomości i umiejętności wyspecjalizowane, stosunkowo trudne do opanowania, ale rozwijające myślenie twórcze;
- ocena dobra – uczeń posiada wiadomości i umiejętności umiarkowanie trudne do opanowania, przydatne, ale nie niezbędne w dalszej nauce; poszerzając i pogłębiając wiedzę podstawową, pośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym;
- ocena dostateczna – uczeń posiada podstawowe wiadomości i umiejętności, które, będąc stosunkowo łatwymi do opanowania, są całkowicie niezbędne w dalszej nauce i bezpośrednio użyteczne w życiu codziennym;
- ocena dopuszczająca – uczeń posiada umiejętności potrzebne do świadomego udziału w zajęciach szkolnych i wykonywania prostych zadań;
- ocena niedostateczna – uczeń nie jest w stanie wykonać elementarnych zadań o niewielkim stopniu trudności;

ZASADY OCENIANIA PRACY NA ZAJĘCIACH:

- Na początku roku uczniowie są zapoznawani z zasadami oceniania z przedmiotu.
- w ocenianiu obowiązuje sześciostopniowa skala ocen. Przy ocenach dopuszcza się stawianie znaków „+” i „-”
- Przeliczanie udziału procentowego na oceny:
  - 0 – 39% niedostateczny
  - 40 – 54% dopuszczający
  - 55 – 69% dostateczny
  - 70 – 84% dobry
  - 85 – 94% bardzo dobry
  - 95 - 100% celujący
- Uczeń nieobecny w szkole podczas zapowiedzianego wcześniej pisemnego sprawdzania wiedzy i umiejętności, po usprawiedliwieniu nieobecności, ma obowiązek zaliczenia sprawdzanego materiału w formie i terminie ustalonym z nauczycielem do dwóch tygodni liczonych od dnia przeprowadzenia sprawdzianu. W wyjątkowych sytuacjach (nieobecność powyżej 10 dni uczeń sam zgłasza się do nauczyciela i ustala z nim termin)
- sprawdzone i poprawione prace są własnością ucznia.
- Dokonując oceny semestralnej nauczyciel bierze pod uwagę poziom spełnienia przez ucznia wymagań programowych oraz jego specyficzne, indywidualne cechy, przebieg nauki, dynamikę rozwoju, sprawności praktyczne i zaangażowanie, przygotowanie do lekcji (posiadanie podręcznika i ćwiczeń). Ocena końcoworoczna nie jest średnią arytmetyczną ocen semestralnych, lecz uwzględnia postęp wiedzy i umiejętności ucznia. Średnia arytmetyczna ocen cząstkowych nie jest jedynym kryterium ustalania oceny semestralnej i rocznej.
- Ocena końcoworoczna jest wystawiana z uwzględnieniem ocen z pierwszego i drugiego semestru.
- Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie jeden raz w semestrze (przy jednej godzinie w tygodniu) lub dwa razy (w przypadku większej niż dwie godziny geografii w tygodniu).
- Kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane i nie podlegają poprawie.

j) Uczeń może poprawić w semestrze wybraną przez siebie ocenę z zapowiedzianej formy sprawdzania wiadomości (sprawdzian lub mapa).

k) Otrzymałą ocenę niesatysfakcjonującą, uczeń może poprawiać tylko jeden raz, w uzgodnionym z nauczycielem terminie. O formie poprawy decyduje nauczyciel. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności, uczeń traci prawo do poprawy. W przypadku niepowodzenia pozostaje tylko ocena poprzednia.

l) W sytuacji gdy uczeń nie zaliczy obowiązkowej formy sprawdzania osiągnięć, nauczyciel wpisuje symbol „N” oznaczający brak zaliczenia – dotyczy sprawdzianu i odpowiedzi z mapy. Uzupelnienie zaległego sprawdzianu odbywa się w terminie ustalonym przez nauczyciela.

Uczniowie zobowiązani są do zachowania terminu oddawania prac. W przypadku nie dotrzymania terminu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Ocenę tę można poprawić po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem.

ł) W sytuacji gdy uczeń jest nieobecny na pozostałych formach sprawdzania wiedzy, nauczyciel wpisuje do dziennika symbol „-”, który nie ma wpływu na ocenę końcową.

m) Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej są określone w WZO.

NAUCZANIE ZDALNE

Rodzaje aktywności podlegające ocenianiu:

- zadanie domowe,
- prezentacje,
- sprawdzian (w formie on-line)
- mapa

Tryb poprawiania ocen:

- poprawa odbywać się będzie poprzez odpowiedź ustną (on-line);
- konsultacje indywidualne on-line tylko w godzinach lekcyjnych (wg planu) po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem;

Zasady oceniania uczniów:

- a) uczeń, który nie napisał sprawdzianu- ma obowiązek umówić się na konsultacje indywidualne w celu zaliczenia tego materiału;
- b) uczniowie zobowiązani są do zachowania terminu oddawania prac. W przypadku nie dotrzymania terminu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Ocenę tę można poprawić po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem.